

20.10.2016 Perşembe

Musul'da olmak ya da olmamak, asıl mesele ne?

Büyük Musul Harekatı nihayet başladı ama Türkiye memnun değil.

Harekatın başlamasından değil de içinde yer alamamaktan dolayı bir mutsuzluk dalgası ülkeyi kasıp kavuruyor.

Türkiye'de insanların mutluluk katsayısının günden güne düştüğü bir ortamda bir de savaşmamak nedeniyle mutsuzluğumuzu iyice artıran çevrelerin bize bu hüsranı neden yaşattıklarını incelemekte fayda var.

Uluslararası koalisyon güçleri Suriye'de IŞİD'e karşı savaşıyor. Suriye'de adını sonradan "Şam'ın Fethi" olarak değiştiren "Al Nusra" terör örgütü de IŞİD gibi hedef. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararı Suriye'de ateşkes ilanını sağlamıştı ancak IŞİD ve Al-Nusra terör örgütleri ateşkes kapsamının dışında bırakılmışlardı. Dolayısıyla, Suriye'de IŞİD ve Al-Nusra ile savaşan tüm tarafların hukuki ve meşru bir dayanağı var.

Türkiye için bunu kabul etmek hayli zaman aldı, ama nihayet bu yılın 24 Ağustos tarihinden itibaren Türkiye "Fırat Kalkanı" hareketini başlatarak uluslararası koalisyonun Suriye'deki terörle mücadelesine fiili katkısını karadan da yapmaya başladı.

Öte yandan, IŞİD ile mücadele sadece Suriye sathında değil Irak ile Suriye'nin ortaklaşa oluşturduğu bir alanda veriliyor. Irak Hükümeti bu mücadeleyi kendi ulusal askeri unsurlarıyla sürdürmeyi iki yılı aşkın bir süredir planlıyor. Bu konuda da ABD ile yakın bir danışma ve eşgüdüm sürdürüyor.

Dolayısıyla iki ayrı ülkede sürdürülen IŞİD ile savaş iki farklı hukuki, siyasi ve askeri çerçeveye dayanıyor.

Savaşın genel askeri stratejisine gelince, yine uzun zamandır konuşulan plan Irak'ta Büyük Musul Harekatı'nın başlatılmasıyla birlikte IŞİD unsurlarını batıya doğru Suriye sathına çekilmeye zorlamak. Suriye'de de onlarla güçlü bir şekilde savaşacak unsurları oluşturmak, o unsurlara yardımcı olmak, böylece IŞİD'i kısaca alarak ortadan kaldırmak.

Nitekim, Suriye yönetimi uluslararası koalisyonu böyle bir niyet taşımak ve Suriye'ye doğru kaçması için IŞİD'e koridor açmakla suçluyor ve Musul'dan kaçan IŞİD unsurlarının Suriye'ye gelmelerine şiddetle karşı koyulacağını şimdiden söylüyor. Suriye rejimi de IŞİD'e karşı savaşan unsurlardan biri olduğu için bu tutuma itiraz etmek mümkün değil.

Ancak sırf bu tavır dahi IŞİD'in Suriye-Irak platformunda yarattığı kaosun kısa sürede sona ermeyeceğinin ve Musul'da başlayan hareketin uzun sürecek daha geniş bir bölgesel karmaşaya dönüşeceğinin işaretlerini veriyor.

Türkiye Cumhuriyeti köklü, devlet geleneği güçlü bir tarihi miras üzerine oturmuş, ulusal sınırları belirlenmiştir. Kurucu kadroları tarafından da komşularına karşı herhangi bir yayılcı emel gütmeyeceği ve onların topraklarında gözü olan bir devlet olmadığının teminatı verilmiştir.

Buna rağmen Türkiye'nin eski Osmanlı toprakları üzerinde asker bulundurması ve askeri harekatlara katılması her zaman komşuları tarafından kuşkuyla karşılanmıştır. Bu kuşku Türkiye'nin dış politikasında Ortadoğu'da düzen kurma heveslerinin öne çıkarılmasıyla birlikte daha da artmıştır.

Türkiye'nin Fırat Kalkanı hareketine Suriye yönetimi sesini yükseltmediyse, bunda Türkiye'nin haklılığını gösteren meşruiyetin Rusya tarafından kendilerine iyi anlatılmış olmasının önemli bir rolü vardır.

Irak'ta ise Türkiye'nin aradığı meşruiyet zeminini Irak yönetimine açıklıkla anlatacak bir muhatap bulunmadığı anlaşılıyor. Bağdat'taki hükümetin Musul hareketine kimlerin katılacağı konusundaki karar verme özgürlüğüne uluslararası toplumun bir itirazda bulunmadığı görülüyor. Hal böyle olunca, Türkiye'nin Musul'da savaşmamasının sebepleri de ortaya çıkıyor.

Türkiye bu durumdan dolayı bir hayal kırıklığı yaşıyor. "Sahada askeri olarak var olamamak barışın kurulacağı masada da var olamamaya yol açar" şeklinde bir endişe bu haval kırıklığının başlıca sebebini oluşturuyor.